

חשש בחברות הביטוח מאימוץ המלצות ועדת זליכה בענף הרכב

על הפרק: ניתוק הזיקה בין חברות הביטוח לשמאים וביטול ההטבות בבחירת מוסכי הסדר

בחברות הביטוח מגיבים בחשש להמלצות ועדת זליכה להגברת התחרותיות בענף הרכב, בראשות פרופ' ירון זליכה שהמליץ בדו"ח לנתק את הזיקה בין חברות הביטוח לשמאים ולבטל את ההטבות שמפתות לקוחות לבחור במוסכי ההסדר. נציגים בחברות הביטוח ציינו כי אם יאומצו ההמלצות תיתכן פגיעה עצומה בפעילות חברות הביטוח בתחום הרכב.

להגדיל את היצע המוסכים

לדברי גורמים בחברות הביטוח ניסוחו של סעיף 41 בדו"ח ההמלצות סתור ולא ברור האם מדובר בכוונה לבטל כליל את המושג מוסכי הסדר או הכוונה הינה להטבות שמעניקות חברות הביטוח בפנייה למוסך ההסדר. המשך בעמ' 4

המשך מעמ' 1 - חשש בחברות הביטוח מאימוץ המלצות ועדת זליכה בענף הרכב

נוסחו של הסעיף הינו: "לבטל השימוש הבלעדי של חברות הביטוח במוסכי הסדר. כמו כן, לאסור הפנייה של הלקוח למוסך הסדר (או מוסך כלשהו) בדרך של הטבות או כל דרך אחרת (כגון רכב חלופי וכיו"ב).

המלצה זו נועדה להגדיל את היצע המוסכים העומדים לרשות הצרכן ולמנוע שיתוף פעולה בו מטיב המוסך עם החברה המבטחת. הוועדה מבקשת למנוע מצב בו הלקוח מחויב להיצע מוסכים מוגבל.

במקרים של נזק מציינים עורכי הדוח, נוצר ניגוד אינטרסים בין חברת הביטוח לבין המבוטח. במקרים של נזק ירצה המבוטח בתיקון הולם וראוי, בחלקי החילוף הטובים ביותר והעבודה המקצועית ביותר. לעומת זאת חברת הביטוח תשאף להוזלת עלויות התיקון. עיוות זה מנסים לתקן באמצעות המלצת זליכה.

נזכיר כי חברות הביטוח הפעילו במקרים רבים לחץ על סוכנים להפנות כמה שיותר מבוטחים למוסכי ההסדר.

ליצור שמאי אובייקטיבי

המלצה נוספת של הוועדה נוגעת ליצירת מנגנון "שמאי אובייקטיבי" לענף הרכב (בדומה

לשמאי מכריע בתחום הנדל"ן). מומלץ כי קביעת השמאי האובייקטיבי תהיה על סמך בחירה אקראית מתוך מאגר השמאים המורשים, שתעשה על ידי המוסך בנוכחות הלקוח בעל הרכב.

תיאסר מעורבות של חברות הביטוח בבחירת השמאי ובקביעת שכרו. שכר השמאי יקבע על ידי משרד התחבורה. ללקוח תהיה הזכות לערער על חוות דעת השמאי.

אם יבחר הלקוח לערער כאמור, יהיה הוא רשאי למנות שמאי נוסף, שייבחר שוב באופן אקראי, מתוך המאגר באותה מתכונת. עלות השמאי השני תוטל במלואה על הלקוח. השמאות השנייה תהיה בכל מקרה הסופית. כמו כן יוקם מאגר שמאים מורשים שיפוקח ויבוקר על ידי משרד התחבורה.

המלצה זו נועדה למנוע מצב בו פוסק השמאי לטובת חברת הביטוח בה הוא עובד או אותה הוא מייצג. מנגנון שכזה יגביר את עקרון המידע השווה והנגיש ויקטין את כשלי השוק הנובעים מאינפורמציה אסימטרית. כמו כן סבור עורך הדוח כי פעילות השמאים נדרשת בפיקוח על

מנת להגביר את היעילות שבקביעת השמאות מתוך רצון להגן על הצרכן ולכוון לקביעה אובייקטיבית כמה שיותר וככל שניתן.

מנתוני הדוח עולה כי נכון להיום רשומים בישראל כ-735 שמאי רכב מורשים. מתוכם 400 שמאי רכב החברים באיגוד השמאים.

להודיע מראש על בסיס הפיצוי

המלצה נוספת של הוועדה נוגעת לרצון לחייב את חברות הביטוח להודיע מראש, בעת הוצאת הפוליסה, על איזה מחירון יתבסס מחיר הרכב לצורך הביטוח ומה יהיה בסיס הפיצוי. המלצה זו נועדה למנוע מצב בו בעל הרכב אינו מעודכן או מיועד לגבי שיטת התמחור לצורך חשבת נזקי רכב

המבוטחים על ידו, ושחברת הביטוח תהיה מנועה מלהעדיף שיטת מחיר באופן רטרואקטיבי באופן הפוגע באינטרס המבוטח.

גורם באוצר אמר לעדיף כי במידה והאוצר היה מזהה כשל שוק הוא היה מטפל בו מבלי להמתין להמלצה של ועדה כלשהי.

לצוות לבחינת המסקנות ליישום ההמלצות הצטרפו שני נציגים נוספים ממשרד האוצר, שלא היו רשומים בכתב המינוי של הוועדה. מדובר בנציגים של אגף הביטוח, שתפקידם לבדוק את המעורבות של חברות הביטוח ושל חברות הליסינג הציבוריות בענף הרכב. הנציגים הם אסף מיכאלי, מנהל מחלקת ביטוח כללי באגף שוק ההון ואחוד מעודי, רפרנט במחלקה.